

کنش‌های ما (آنچه انجام می‌دهیم)

درس اول

کنش ما انسان‌ها چه ویژگی‌هایی دارد؟

تمامی مخلوقات در جهان، کاری انجام می‌دهند:

هر ذره که هست، اگر غباری است در پردهٔ مملکت به کاری است

ماه به دور زمین می‌چرخد، ابرها حرکت می‌کنند، آب در جویبار روان است، درخت برگ و بار می‌دهد، خون در رگ‌های آدمی جریان دارد، کشاورز به کشت و زرع می‌پردازد و دانش آموز مطالب درسی را در ذهن مرور می‌کند. به نظر شما فعالیت‌های انسان چه تفاوتی با فعالیت مخلوقات دیگر دارد؟

ما پیاده‌روی می‌کنیم؛ شادی می‌کنیم؛ مسواک می‌زنیم؛ نماز می‌خوانیم و فعالیت‌های دیگری انجام می‌دهیم. در زبان فارسی برای فعالیت‌های انسان، اسم‌های گوناگونی همانند کار، عمل، فعل، رفتار، کردار، کنش و... وجود دارد و برای انجام‌دهندهٔ فعالیت، اسامی مختلف کارگر، کارمند، کارگزار، کارفرما، عامل و... به کار می‌رود.

در علوم انسانی به فعالیت‌هایی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهندهٔ آن، کنشگر می‌گویند. کنش ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند. به نظر شما این ویژگی‌ها کدام‌اند؟

وقتی می‌خواهید برای اولین بار از یک کالای پیچیده مانند تلویزیون یا تلفن همراه استفاده کنید، به دفترچه راهنمای آن مراجعه می‌کنید. ولی پس از آن، دیگر سراغی از دفترچه راهنما نمی‌گیرید؛ مگر اینکه مشکلی پیش بیاید، چرا؟

در جلسهٔ امتحان نشسته‌اید و شرایط مناسب محیطی، اجتماعی و فردی فراهم است. در چه صورتی، از پاسخ به پرسشی باز می‌مانید؟

فرد گرسنه‌ای به جزیره‌ای خالی از سکنه وارد می‌شود. او هیچ شناختی دربارهٔ مواد غذایی آنجا ندارد. به نظر شما این فرد برای رفع گرسنگی‌اش چه می‌کند؟

کنش، آگاهانه است؟ چه کنشی دارد؟ / اما ما نه بدون کنش را توضیح می‌دهیم

کنش، آگاهانه است. یعنی کنش وابسته به آگاهی آدمی است، به گونه‌ای که بدون آگاهی انجام نمی‌شود. سخن گفتن یک کنش است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آنها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم. از این رو، فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید.

بخوانیم و بدانیم

تا آگاهی نباشد کنشی صورت نمی‌گیرد. آیا کنش انسان‌ها همیشه براساس آگاهی صحیح صورت می‌گیرد؟ و آیا افراد در همه موارد به آگاهی موجود در کنش‌هایشان توجه دارند و از آن با خبرند؟ در حکایت زیر تأمل کنید:

روزی شخص بزرگی که از آشنایان سقراط بود با هیجان نزد او آمد و گفت: سقراط! می‌دانی درباره یکی از شاگردانت چه شنیده‌ام؟ سقراط پاسخ داد: لحظه‌ای درنگ کن! آیا کاملاً مطمئنی آنچه می‌خواهی به من بگویی حقیقت دارد؟ نه فقط شنیده‌ام.

سقراط گفت: پس واقعاً نمی‌دانی خبر درست است یا نادرست! آیا آنچه می‌خواهی در مورد شاگردم به من بگویی خبر خوبی است؟ نه برعکس!

پس می‌خواهی خبر بدی بگویی که از آن مطمئن نیستی؟ حالا بگو ببینم آیا آنچه می‌خواهی به من بگویی برای من سودمند است؟ مرد پاسخ داد: نه واقعاً ...!

سقراط از این پرسش و پاسخ‌ها نتیجه گرفت و گفت: اگر می‌خواهی چیزی را به من بگویی که نه حقیقت دارد، نه خوب است و نه حتی سودمند پس اصلاً چرا آن را به من می‌گویی!

حتماً برای شما پیش آمده که در انجام کاری بر سر دو راهی قرار گرفته باشید. مانند اینکه پس از برگشت از دبیرستان، بهتر است ابتدا استراحت کنید و بعد تکالیف درسی خود را انجام دهید یا برعکس. قرار گرفتن بر سر دو راهی‌ها، یکی از ویژگی‌های کنش انسانی را نشان می‌دهد. آن ویژگی کدام است؟

اراده بودن کنش را توضیح می‌دهیم

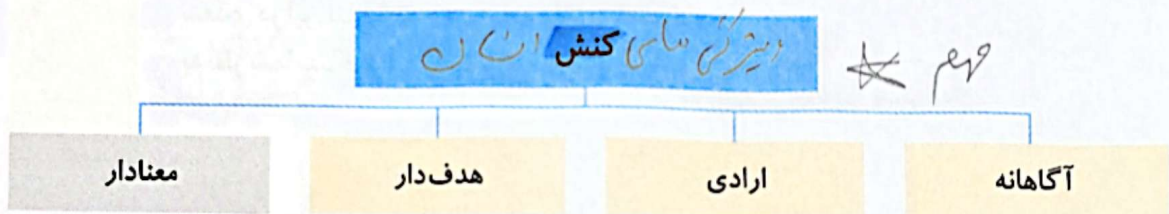
کنش، ارادی است. کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد. با توجه به ارادی بودن کنش، آیا فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر و... کنش محسوب می‌شوند؟ چرا؟

فردی از میان جمع برمی خیزد و در و پنجره اتاق را باز می کند. اگر از او بپرسند چرا چنین کاری کردی، چه می گوید؟

هدف دار بودن کنش را توضیح دهید.

کنش، هدف دار است. پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می توان از هر کنشگری پرسید زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می شود؛ اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد. فردی که کنار رودخانه ای می رود؛ قصد ماهیگیری دارد یا می خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می خواهد شنا کند یا ...

آیا انسان های مختلف در انجام کنش هایشان، هدف های یکسانی دارند؟
 با توجه به این ویژگی ها، کنش - برخلاف فعالیت سایر مخلوقات - «معنادار» است. انسان ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می دهند؛ مثلاً وقتی دانش آموزی در کلاس، دست خود را بالا می آورد، معنای کار او اجازه خواستن از معلم است. معلم نیز در صورتی می تواند به او پاسخ مناسب بدهد که معنای کنش او را دریابد.

■ انسان ها در انجام کنش، به معنای آن توجه دارند.

- بوق زدن راننده، یک کنش است. درباره معنای مختلف آن با یکدیگر گفت و گو کنید.
- یک رسم رایج در منطقه یا محله زندگی خودتان بیابید و درباره معانی آن گفت و گو کنید.

کنش ما چه آثار و پیامدهایی دارد؟

مدتی از شروع کلاس درس سپری شده است؛ همه غرق درس اند. ناگهان دانش آموزی در می زند و اجازه ورود می خواهد. به نظر شما کنش او چه تغییراتی در کلاس ایجاد می کند؟ درباره آثار و پیامدهای کنش او گفت و گو کنید. آیا می توانید آنها را دسته بندی کنید؟

از لقمان حکیم پرسیدند: حکمت از که آموختی؟ گفت: از نابینایان که تا جای نبینند پای ننهند!

سعدی در این بیان، چه چیزی را به ما توصیه می کند؟
به نظر شما شناخت آثار و پیامدهای کنش، چه اهمیتی دارد؟

هر کنشی آثار و پیامدهایی دارد. آیا پیامدهای کنش نیز همانند خود کنش، وابسته به آگاهی و اراده انسان هاست؟

پیامدهای ارادی پیامدهای غیرارادی کنشهای انسان را توضیح دهید.

برخی از پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی؛ یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است. به همین دلیل به آنها «پیامدهای ارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها، خودشان، کنش هستند و باید کنشگری، آنها را انجام دهد. دانشجویی کتاب درسی خود را مطالعه می‌کند و در پی آن؛ اولاً به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد؛ ثانیاً استاد متناسب با تلاش او نمره می‌دهد. پاسخ به پرسش‌های امتحانی و نمره دادن استاد، پیامد ارادی مطالعه اوست که اولی به اراده خود او و دومی به اراده استاد، وابسته است.

فردی سلام می‌کند. پاسخ دادن یا پاسخ ندادن سلام او پیامد ارادی کنش او محسوب می‌شود که به اراده جواب‌دهنده سلام، وابسته است.

اما همه پیامدهای کنش این‌گونه نیستند؛ یعنی به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. به همین دلیل به آنها «پیامدهای غیرارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را اراده کند؛ بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند. وقتی شما در و پنجره‌ها را باز می‌کنید، هوای کلاس تغییر می‌کند. فردی که وضو می‌گیرد، دست و صورت او پاکیزه می‌شود.^۱

پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود، ولی پیامدهایی که به اراده انسان‌ها وابسته است، احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. اگر افراد آن را اراده کنند، انجام می‌شود و اگر نخواهند، انجام نمی‌گیرد. در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند. چه خوب است که شما هم در کنش‌هایتان تأمل کنید و ببینید تا چه اندازه به این امر مهم توجه کرده‌اید.

پیامدهای غیرارادی
کنش‌های غیرارادی

پیامدهای کنش

۱- وضو سه اثر دارد: نظافت جسم، نشاط روح و تقرب و نزدیکی به خداوند متعال. (امام رضا علیه السلام)

درس اول

کنش‌های ما (آنچه انجام می‌دهیم)

در این درس می‌خوانیم

در قدم نخست، با مفهوم کنش انسانی و ویژگی‌های خاص آن و در قدم بعدی با پیامدهای کنش که شامل پیامدهای ارادی و غیرارادی است آشنا می‌شویم.

مشاوره

برای این درس در امتحانات نوبت اول، ۲/۵ نمره و در نوبت دوم ۱ نمره می‌باشد.

کنش ما انسان‌ها چه ویژگی‌هایی دارد؟

• تمامی مخلوقات در جهان کاری انجام می‌دهند؛ مثلاً ماه به دور زمین می‌چرخد، ابرها حرکت می‌کنند، آب در جویبار روان است، درخت برگ و بار می‌دهد، خون در رگ‌های آدمی جریان دارد، کشاورز به کشت و زرع می‌پردازد و دانش‌آموز مطالب درسی را در ذهن خود مرور می‌کند و به تعبیر نظامی شاعر قرن ششم (به نکته تاریخ ادبیات یادگرفتی که نظامی شاعر قرن ششمه)

«هر ذره که هست، اگر غباری است در پرده مملکت به کاری است»

کسی می‌دونه مفهوم این بیت چیه؟ مفهومش اینه که تمامی مخلوقات جهان مشغول انجام کاری هستند.

نکته

- در زبان فارسی برای فعالیت‌های انسان، اسم‌های گوناگونی همانند کار، عمل، فعل، رفتار، کردار و کنش استفاده می‌شود و برای انجام دهنده فعالیت نیز اسامی مختلفی مثل کارگر، کارمند، کارفرما، عامل و ... به کار می‌رود.
- در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام دهنده آن «کنشگر» می‌گویند.
- کنش انسان ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند.

ایستگاه سؤال

- بیت «هر ذره که هست، اگر غباری است / در پرده مملکت به کاری است» به این مفهوم اشاره می‌کند که تنها انسان در جهان مشغول انجام کاری است. ☐ درست ☐ نادرست
- در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد چه می‌گویند؟ ☐ درست ☐ نادرست
- کنش ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند. ☐ درست ☐ نادرست

پاسخ ۱. نادرست (تمامی مخلوقات ...) ۲. کنش ۳. درست

کنش‌های ما انسان‌ها چه ویژگی‌هایی دارند؟

• کنش چهار ویژگی دارد که عبارت است از: ۱. آگاهانه بودن ۲. ارادی بودن ۳. هدف‌دار بودن ۴. معنادار بودن

۱. آگاهانه بودن

• آگاهانه بودن به این معناست که کنش ۱ وابسته به آگاهی آدمی است و ۲ بدون آگاهی انجام نمی‌شود.

مثال ۱ سخن گفتن یک کنش است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار بازمی‌مانیم. بنابراین فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید. **۱** مراجعه کردن به دفترچه راهنمای یک کالای پیچیده مانند تلویزیون یا تلفن همراه به منظور کسب آگاهی از عملکرد دستگاه است. **۲** در جلسه امتحان نشسته‌اید و شرایط مناسب محیطی، اجتماعی و فردی فراهم شده است اما چون نسبت به درس آگاهی ندارید نمی‌توانید به سوالات پاسخ دهید. **۳** فرد گرسنه‌ای به جیره‌ای خالی از سکنه وارد می‌شود و هیچ آگاهی و شناختی درباره مواد غذایی آن‌جا ندارد.

کار از محکم‌کاری عیب نمی‌کند

- تا آگاهی نباشد کنشی صورت نمی‌گیرد.
- شخص بزرگی که از آشنایان سقراط بود درباره یکی از شاگردان سقراط مطلبی شنید و خواست به سقراط بگوید. سقراط گفت لحظه‌ای درنگ کن و به او گفت: «آیا مطمئن هستی که آن‌چه می‌گویی حقیقت دارد یا نه؟» شخص گفت: «فقط شنیده‌ام.» این روایت بیانگر این مطلب است که کنش انسان همیشه براساس آگاهی درست صورت نمی‌گیرد.

۲. ارادی بودن

کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود.

مثال خواندن کتاب فرمول بیست یک کنش است و به اراده انسان نیاز دارد؛ یعنی چی؟ یعنی این‌که تا زمانی‌که خود انسان تصمیم به خواندن کتاب نگیرد، این کنش انجام نمی‌شود (به من باشه تمام کتابای فرمول بیست گاج رو می‌خونم که تو امتحان نهایی ۲۰ بشم. به نظرتون آگه نخونید کی ضرر می‌کنه من یا شما؟)

به نتیجه‌گیری از این مبحث اینه که برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است؛ زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

نکته

- قرار گرفتن انسان بر سر دو راهی، بیانگر ارادی بودن کنش انسان‌ها می‌باشد.
- فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر و ... کنش محسوب نمی‌شوند؛ زیرا با اراده و خواست انسان انجام نمی‌شوند.

ایستگاه سؤال

۱. در برخی از موارد کنش بدون آگاهی صورت می‌گیرد.	☐ درست	☐ نادرست
۲. مراجعه کردن به دفترچه راهنمای یک کالا بیانگر است.		
۳. کنش انسان همیشه براساس آگاهی درست صورت نمی‌گیرد.	☐ درست	☐ نادرست
۴. قرار گرفتن انسان بر سر دو راهی، بیانگر کدام یک از ویژگی‌های کنش می‌باشد؟		
۵. فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب نمی‌شوند.	☐ درست	☐ نادرست

پاسخ ۱. نادرست (تا آگاهی نباشد کنشی صورت نمی‌گیرد ...) ۲. آگاهانه بودن ۳. درست ۴. ارادی بودن ۵. درست

۳. هدف‌دار بودن

- پرسشی «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا هر کنشگر از کاری که انجام می‌دهد، هدفی را دنبال می‌کند.
- فعالیت‌های انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود؛ اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.

مثال فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود؛ قصد ماهیگیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می‌خواهد شنا کند یا ...

۴. معنادار بودن

- سه ویژگی آگاهانه بودن، ارادی بودن و هدف‌دار بودن، منجر به این می‌شود که کنش ما انسان‌ها برخلاف فعالیت سایر موجودات معنادار باشد.
- انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند؛ به مثال می‌زنم تا دقیق متوجه بشید که قضیه از چه قراره.

مثال زمانی که دانش‌آموز در کلاس، دست خود را بالا می‌آورد، معنای کار او اجازه خواستن از معلم است. معلم نیز در صورتی می‌تواند به او پاسخ مناسب دهد که معنای کنش او را دریابد.

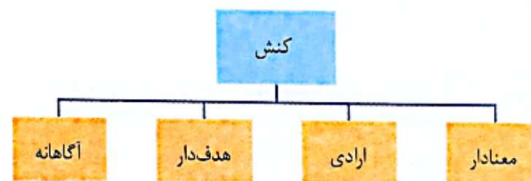

انسان‌ها در انجام کنش، به معنای آن توجه دارند.

گفت‌وگو کنید

بوق زدن راننده یک کنش است. درباره معنای مختلف آن با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

پاسخ معنای مختلف این کنش عبارت است از: ۱. سلام کردن ۲. خداحافظی کردن ۳. هشدار دادن به عابر ۴. هشدار برای سبقت از راننده جلویی ۵. جلب توجه مسافران کنار خیابان برای مسافرکشی

ایستگاه سؤال

۱. پرسشی «چرا چنین کاری کردی؟» به ، از ویژگی‌های کنش اشاره دارد.

☐ درست ☐ نادرست

۲. کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.

۳. انسان‌ها با توجه به کنش خود، آن را انجام می‌دهند.

پاسخ ۱. هدف‌دار بودن ۲. درست ۳. معنای

کنش ما چه آثار و پیامدهایی دارد؟

- دانستیم که کنش ما وابسته به آگاهی و اراده انسان می‌باشد. ولی باید بدانیم که همه پیامدهای کنش به آگاهی و اراده انسان وابسته نیستند؛ بر همین اساس ما دو نوع پیامد از کنش داریم:

نوع پیامد کنش	خصوصیات	مثال
پیامدهای ارادی (غیرطبیعی)	• برخی از پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است؛ به همین دلیل به آن‌ها «پیامدهای ارادی کنش» می‌گویند. • خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد. • احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام شوند یا انجام نشود. • به اراده افراد وابسته است؛ یعنی اگر افراد اراده کنند، انجام می‌شود و اگر اراده نکنند انجام نمی‌شود.	• دانشجویی کتاب درسی خود را مطالعه می‌کند و در پی آن، اولاً به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد. ثانیاً استاد متناسب با تلاش او، نمره می‌دهد. پاسخ به پرسش‌های امتحانی و نمره دادن استاد، پیامد ارادی مطالعه اوست که اولی به اراده خود او، و دومی به اراده استاد، وابسته است. • فردی سلام می‌کند. پاسخ دادن یا ندادن به سلام او پیامد ارادی کنش محسوب می‌شود که به اراده جواب‌دهنده سلام وابسته است. (وابسته به اراده دیگری)

پیامدهای غیرارادی (طبیعی)	- برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی بستگی ندارد؛ - به همین دلیل به آن‌ها «پیامد غیرارادی کنش» می‌گویند. - کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد. - نتیجه طبیعی کنش هستند. - قطعی هستند؛ یعنی حتماً انجام می‌شوند.	- وقتی شما پنجره‌ها را باز می‌کنید، هوای کلاس تغییر می‌کند. - فردی که وضو می‌گیرد، دست و صورت او پاکیزه می‌شود.
---------------------------------	--	--

در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامد نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

کار از محکم‌کاری عیب نمی‌کند

- جمله سعدی که گفت: از لقمان حکیم پرسیدند: «حکمت از که آموختی؟» گفت: «از نابینایان، که تا جای نیند پای ننهند.» به این مفهوم اشاره می‌کند که قبل از انجام کنش، بهتر است آینده‌نگری و عاقبت‌اندیشی داشته باشیم و از کنش‌هایی که پیامدهای نامطلوب دارند خودداری کنیم.
- حکایت فردی که با اصرار بسیار از پیامبر پند و اندرز خواست، این مفهوم را می‌رساند که توجه کردن به پیامد کارها قبل از انجام دادن آن با اهمیت است.
- بیت «آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز / بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز» نشان می‌دهد که قبل از انجام دادن هر کاری باید به پیامد آن توجه کنیم.

عبارت «آدمی در گرو عمل خویش است» یعنی انسان بودن هر شخص به کنش‌های خوب و بد او بستگی دارد.

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگری	وابسته به اراده کنشگر	
تندرستی و سلامتی	مورد تحسین قرار گرفتن برنده شدن در مسابقات	ورزش حرفه‌ای و ورزشکار حرفه‌ای شدن انتخاب باشگاه	ورزش کردن
آسیب و بیماری برای خود و دیگران	مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن جلب توجه دیگران	ترک یا معتاد شدن به آن	سیگار و قلیان کشیدن
افزایش عزت نفس و آرامش داشتن	مورد احترام بودن در مقابل دیگران	صحبت نکردن با نامحرم	رعایت حیا
امنیت	مورد تحسین قرار گرفتن	اجتناب از دعوا و درگیری‌ها	کنترل خشم

ایستگاه سؤال

- پیامدهای ارادی کنش احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام شوند یا نشوند.
- پیامدهای غیرارادی که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد.
- «آدمی در گرو عمل خویش است» به این مفهوم اشاره دارد که انسان بودن هر شخص به کنش‌های او بستگی دارد.

درست ☐ نادرست ☐

پاسخ ۱. درست ۲. کنش نیستند ۳. درست

۱. به روز مونده به امتحان چی بخونم؟

- در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد کنش و به انجام دهنده آن، کنشگر می‌گویند.
- هر کنش چهار ویژگی دارد که عبارت است از ۱ آگاهانه بودن ۲ ارادی بودن ۳ هدف‌دار بودن ۴ معنادار بودن
- کنش آگاهانه است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
- کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌گیرد.
- قرار گرفتن بر سر دو راهی بیانگر، ارادی بودن کنش انسان‌ها می‌باشد.
- پرسش «چرا چنین کاری را کردی؟» اشاره به هدف‌دار بودن کنش دارد.
- کنش ما برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است و انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.
- دو نوع پیامد از کنش داریم: ۱ پیامد ارادی ۲ پیامد غیرارادی
- پیامد ارادی احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام شود یا نشود و به اراده افراد وابسته است یعنی اگر فرد اراده کند، انجام می‌شود و اگر اراده نکند، انجام نمی‌شود.
- پیامد غیرارادی کنش قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود و نتیجه طبیعی کنش می‌باشد.

کنش‌های ما (آنچه انجام می‌دهیم)

سؤالات تشریحی

سؤالات صحیح / غلط

۱. کنش انسان ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند.
۲. قرار گرفتن بر سر دوراهی، بیانگر آگاهی از ویژگی‌های کنش می‌باشد.
۳. گردش خون و ضربان قلب کنش محسوب می‌شوند.
۴. کنش انسان برخلاف فعالیت سایر موجودات زنده «معنادار» است.
۵. پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» بیانگر هدف‌دار بودن کنش می‌باشد.
۶. پیامدهای ارادی کنش به اراده خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است.
۷. پیامدهای ارادی کنش، احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام شود یا انجام نشود.
۸. پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی هستند؛ یعنی حتماً انجام می‌شوند.
۹. پیامدهای غیرارادی خودشان کنش هستند و حتماً باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد.
۱۰. در بسیاری از موارد آدمیان کنش‌های خود را تنها با توجه به پیامدهای ارادی انجام می‌دهند و از انجام دادن برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوب آن‌ها خودداری می‌کنند.
۱۱. بیت «آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز / بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز» اشاره به این مفهوم دارد که قبل از انجام دادن هر کاری به پیامد آن توجه کنیم.

سؤالات جای خالی

۱۲. در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، و به انجام دهنده آن می‌گویند.
۱۳. می‌توان گفت ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند.
۱۴. تا نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد.
۱۵. قرار گرفتن بر سر دو راهی به از ویژگی‌های کنش مربوط می‌باشد.
۱۶. برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، انسان نیز ضروری است.
۱۷. پرسش «چرا چنین کاری کردی؟»، بیانگر از ویژگی‌های کنش می‌باشد.
۱۸. کنش انسان برخلاف سایر موجودات است.
۱۹. دسته‌ای از پیامدهای کنش که خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد نامیده می‌شوند.

۲۰. پیامدهای غیرارادی کنش انسان، است.

۲۱. پیامدهای ارادی کنش انسان، است.

۲۲. در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای آن انجام می‌دهند.

سؤالات چهارگزینه‌ای

۲۳. کدام عبارت درست است؟

۱) تا اراده و معنا نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد.

۲) فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر، همگی نمونه‌ای از کنش می‌باشند.

۳) قرار گرفتن بر سر دوراهی به ارادی بودن از ویژگی‌های کنش مربوط می‌باشد.

۴) کنش انسان همانند فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.

۲۴. هر یک از عبارات داده‌شده به کدام یک از ویژگی‌های کنش مرتبط است؟

- مراجعه کردن به دفترچه راهنمای کالا

- پس از برگشت از دبیرستان، ابتدا استراحت کنیم بعد تکالیف درسی را انجام دهیم.

- پرسش «چرا چنین کاری کردی؟»

- در جلسه امتحان نشسته‌اید و شرایط مناسب محیطی، اجتماعی و فردی فراهم است اما باز هم نمی‌توانید به سؤالات پاسخ دهید.

۱) هدف‌دار بودن - معنادار بودن - آگاهانه بودن - معنادار بودن

۲) آگاهانه بودن - هدف‌دار بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن

۳) هدف‌دار بودن - آگاهانه بودن - معنادار بودن - هدف‌دار

۴) آگاهانه بودن - ارادی بودن - هدف‌دار بودن - آگاهانه بودن

۲۵. درست یا نادرست بودن عبارات‌های زیر چگونه است؟

- علی سلام می‌کند. پاسخ دادن یا ندادن سلام او پیامد ارادی کنش او محسوب می‌شود.

- کنش‌های انسان همیشه براساس آگاهی درست صورت می‌گیرد.

- بوق زدن راننده کنش به‌شمار می‌رود.

۲) نادرست - درست - نادرست

۱) درست - درست - نادرست

۴) درست - نادرست - درست

۳) نادرست - درست - درست

۲۶. کدام عبارت، نادرست است؟

۱) پیامدهای غیرارادی، کنش هستند و لازم است کنشگری آن‌ها را انجام دهد.

۲) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است.

۳) در زبان فارسی برای فعالیت‌های انسان، اسم‌های گوناگونی مثل، عمل، فعل و رفتار وجود دارد.

۴) پیامد غیرارادی کنش ورزش کردن، تندرستی می‌باشد.

کشف ارتباط

۲۷. هر یک از عبارت‌های داده‌شده در سمت راست به کدام بخش در سمت چپ مرتبط است؟ (در ستون چپ یک مورد اضافی است.)

مبارزات	مفاهیم
۱. نتیجه طبیعی کنش است.	الف) کنشگر
۲. پرسش چرا چنین کاری کردی؟	ب) کنش
۳. به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد.	ج) هدف‌دار بودن
۴. شخصی که به کاری آگاه است ولی آن کار را انجام نمی‌دهد.	د) پیامد غیرارادی کنش
	ه) ارادی بودن

۲۸. جای خالی جدول زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

پیامدهای ارادی			
کنش	وابسته به اراده کنشگر	وابسته به اراده دیگری	پیامدهای غیرارادی
ورزش کردن	ورزش حرفه‌ای	الف	ب
سیگار کشیدن	ج	مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن	ه
رعایت حیا	د	و	افزایش عزت نفس و اعتماد داشتن

سوالات پاسخ کوتاه

۲۹. در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، چه می‌گویند؟
۳۰. به انجام دهنده کنش چه می‌گویند؟
۳۱. در صورت عدم کدام یک از ویژگی‌های کنش، کنشی صورت نمی‌گیرد؟
۳۲. برای انجام کنش علاوه بر آگاهی، کدام عامل ضروری است؟
۳۳. چرا فعالیت‌هایی مانند، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر، کنش حساب نمی‌شود؟
۳۴. قرار گرفتن بر سر دوراهی به کدام یک از ویژگی‌های کنش اشاره می‌کند؟
۳۵. پرسش «چرا چنین کاری کردی» به کدام یک از ویژگی‌های کنش اشاره می‌کند؟
۳۶. انسان‌ها با توجه به کدام عامل، کنش خود را انجام می‌دهند؟
۳۷. کدام دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد؟
۳۸. کدام دسته از پیامدها، نتیجه طبیعی کنش هستند؟
۳۹. پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی است یا احتمالی؟

سوالات پاسخ بلند

۴۰. یک مورد تفاوت میان پیامدهای ارادی کنش و پیامدهای غیرارادی کنش بنویسید.
۴۱. برای نامیدن فعالیت‌های انسان و انجام دهنده فعالیت‌های انسانی از چه تعبیری استفاده می‌شود؟
۴۲. منظور از کنش و کنشگر در علوم انسانی را توضیح دهید.
۴۳. ویژگی‌های کنش را نام ببرید.
۴۴. از ویژگی‌های کنش «آگاهانه بودن» را همراه مثال توضیح دهید.
۴۵. از ویژگی‌های کنش «ارادی بودن» را همراه مثال شرح دهید.
۴۶. از ویژگی‌های کنش، «هدف‌دار بودن» را همراه مثال توضیح دهید.
۴۷. «معنادار بودن» از ویژگی‌های کنش را همراه مثال بنویسید.
۴۸. بوق زدن یک راننده، یک کنش می‌باشد، چند مورد از معانی بوق زدن را بنویسید.
۴۹. آثار و پیامدهای هر کنش را بنویسید.
۵۰. پیامد ارادی کنش چیست؟ (با ذکر یک مثال)
۵۱. پیامد غیرارادی کنش چیست؟ همراه با مثال توضیح دهید.
۵۲. تفاوت پیامد ارادی و غیرارادی کنش در چیست؟
۵۳. انسان‌ها در بسیاری از موارد کنش‌های خود را بر چه اساسی انجام می‌دهند؟
۵۴. مفهوم بیت «آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز / بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز» را بنویسید.

(خرداد ۳)